Секція: Технічні науки.

Михалко О. Г.
старший викладач кафедри
технології виробництва продукції тваринництва
Сумський національний аграрний університет
м. Суми, Україна

АУДИТ ЯК ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

Проаналізувавши нормативне забезпечення безпеки життєдіяльності в Україні, можна зробити висновок про наявність недоліків, що не дозволяють підвищити її ефективність. У той час ризики і масштаби надзвичайних ситуацій, диктують необхідність, разом з Державною інспекцією цивільного захисту і техногенної безпеки, активної участі комерційних структур (страхових організацій, організацій з оцінки ризиків, організацій, що здійснюють види діяльності, які ліцензуються, в області пожежної безпеки) в оцінці стану об'єктів захисту, їх відповідності встановленим вимогам безпеки і розробки ефективних заходів по приведенню об'єктів захисту в належний стан [3].

Наявні на підприємствах відомості про стан промислової і пожежної безпеки, фактичний технічний стан устаткування і інженерних комунікацій розрізнені, не повні або не достовірні, важкодоступні, не дають повного уявлення про безпеку виробництва при її оцінці.

Для отримання об'єктивної інформації про відповідність вказаних об'єктів сучасним вимогам, а також про якість організації системи нагляду, експлуатації, обслуговування і ремонту зацікавлені керівники підприємств починають залучати незалежних фахівців і експертів спеціалізованих ліцензованих підприємств або інспекторів державної інспекції цивільного захисту і техногенної безпеки тих, що мають досвід оцінки відповідності проектної і експлуатаційної документації, поточного технічного стану

устаткування, споруджень цехів і технологічних установок. Результат такої перевірки - експертний висновок, який надалі потрібний для проведення експертизи декларації безпеки об'єкта. З метою забезпечення захисту від проявів хабарництва і корупції з боку органів Державної інспекції цивільного захисту і техногенної безпеки, а також значної економії грошових коштів при виконанні вимог пожежної безпеки альтернативою вищевказаному методу визначення реального стану пожежної безпеки підприємства може бути аудит пожежної безпеки (пожежний аудит).

Основна мета пожежного аудиту - збір, систематизація, аналіз і комплексна оцінка інформації, видача за результатами оцінки рекомендацій і пропозицій по доведенню цехів і установок підприємства до відповідності вимогам норм і правил, а також визначення першочергових заходів і методи здійснення протипожежного захисту об'єктів з підвищеною пожежною небезпекою.

Пожежний аудит - це незалежна оцінка пожежного ризику, яка проводиться на підставі договору, що укладається між власником або іншим законним власником об'єкту захисту і експертною організацією, що здійснює діяльність в області оцінки пожежного ризику.

При пожежному аудиті оцінка відповідності повинна спиратися не лише на нормативні правові і нормативно-технічні документи, але і на наукові дослідження і передовий досвід експлуатації подібних об'єктів.

Аналіз результатів пожежного аудиту повинен допомагати керівникам компаній приймати рішення по вдосконаленню протипожежного захисту свого пожежонебезпечного об'єкту, економічній доцільності і пріоритетам виконання пропозицій і рекомендацій, пропонованих аудиторами по підвищенню безпеки небезпечних виробничих об'єктів [2].

Пожежний аудит може здійснюватися аудиторськими організаціями і індивідуальними аудиторами і експертами. Аудиторські організації зможуть здійснювати свою діяльність по проведенню аудиту тільки після отримання ліцензії. Аудитором може бути фізична особа, що відповідає кваліфікаційним

вимогам, встановленим уповноваженим органом цивільного захисту, і що має кваліфікаційний атестат аудитора.

Таким чином, в ході проведення аудиту фахівцями (аудиторами) повинна проводитись незалежна оцінка відповідності об'єкту встановленим вимогам (у нашому випадку - вимогам пожежної безпеки).

Виникне питання: аудит - альтернатива органів Державної інспекції цивільного захисту і техногенної безпеки? І так і ні. Ряд об'єктів (особливої важливості, віднесені до відповідних категорій цивільного захисту, з масовим перебуванням людей) ніколи не залишиться без пильної уваги державних наглядових органів. Аудит у сфері безпеки життєдіяльності - це органічне доповнення до існуючої системи державного нагляду в області пожежної безпеки, цивільного захисту від надзвичайних ситуацій.

Порядок проведення пожежного аудиту :

а) аналіз документів, що характеризують пожежну небезпеку об'єкту захисту;

б) пожежно-технічне обстеження об'єкту захисту для отримання об'єктивної інформації про стан пожежної безпеки об'єкту захисту, виявлення можливості виникнення і розвитку пожежі і дії на людей і матеріальні цінності небезпечних чинників пожежі, а також для визначення відповідності об'єкту захисту вимогам пожежної безпеки;

в) у випадках, встановлених нормативними документами по пожежній безпеці, — проведення необхідних досліджень, випробувань, розрахунків і експертиз;

г) підготовка висновку про виконання умов відповідності об'єкту захисту вимогам пожежної безпеки або у разі їх невиконання розробка заходів по забезпеченню виконання умов, при яких об'єкт захисту відповідатиме вимогам пожежної безпеки. Результати проведення пожежного аудиту оформляються у вигляді укладення про незалежну оцінку пожежного ризику, що направляється власникові.

Враховуючи вищесказане і зважаючи на досвід європейських країн, слід чекати, що основними споживачами цієї послуги будуть проектні, будівельні, страхові організації, власники пожежонебезпечних об'єктів і організації, що їх експлуатують. З розвитком у рамках аудиту системи інструментального контролю в цій сфері очікується залучення виконавців робіт в області пожежної безпеки (незалежна оцінка якості робіт) [1].

Пожежний аудит передбачає форму контролю забезпечення пожежної безпеки і вдосконалення протипожежного захисту об'єкту. Аудит безпеки життєдіяльності має право на існування і його проведення можливо. Метою такого аудиту є зниження ризику виникнення надзвичайної ситуації, де ключовим словом є ризик. Існуючі види ризику дуже добре укладаються в теорію аудиту безпеки життєдіяльності. Аудит безпеки життєдіяльності повинен розглядати наступні ризики:

- технічний ризик;
- індивідуальний ризик;
- потенційний територіальний ризик (чи потенційний ризик);
- колективний ризик (груповий, соціальний);
- прийнятний (допустимий) ризик аварії;
- професійний ризик;
- екологічний ризик.

Аналізуючи вищеперелічене, можна зробити висновок про те, що теоретична основа для впровадження системи аудиту безпеки життєдіяльності створена. Аудит безпеки життєдіяльності повинен включати вже існуючі види аудиту: пожежний, промисловий, екологічний аудит, аудит персоналу.

Пожежний аудит може проводитися для:

- будівель, призначених для постійного проживання і тимчасового перебування людей;
- будівель видовищних і культурно-освітніх установ;
- будівель організацій по обслуговуванню населення;

- будівель наукових і освітніх установ, наукових і проектних організацій, органів управління;
- будівель виробничого або складського призначення;
- монтажу, ремонту і технічного обслуговування засобів забезпечення пожежної безпеки;
- профілактики і гасіння пожеж.

На даний момент головним завданням є створення методичного апарату, що об'єднує у своєму складі існуючі методики, з наступною розробкою нормативних актів, де будуть відображені усі необхідні вимоги до аудиту, сфера застосування, нормативні обмеження і рекомендації щодо його застосування.

Література

1. http://www.vdpo.ru. «Пожежний аудит як елемент системи забезпечення пожежної безпеки» До.Белоусов, директор НДІ ВДПО.

2. http://www.safety.ru «Безпека праці в промисловості», № 5 - 2008 р.